

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	zast. kierownika sekretariatu Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 marca 2018r. w Suwałkach

sprawy **R. K. i Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o. o. z siedzibą w K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie

w związku z odwołaniem R. K. i Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o. o. z siedzibą w K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 11 października 2017 r. znak (...)

1. **oddala odwołania;**

2. **zasądza od R. K. i Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o. o. z siedzibą w K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwoty po 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11.10.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, że R. K. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu) z tytułu wykonywania umowy zlecenia u płatnika składek Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. z siedzibą w K. w okresach od 03.01.2012r. do 25.01.2012r., od 02.02.2012r. do 25.02.2012r., od 02.03.2012r. do 25.03.2012r., od 01.04.2012r. do 20.04.2012r. od 04.05.2012r. do 20.05.2012r. od 02.06.2012r. do 20.06.2012r., od 02.07.2012r. do 25.07.2012r., od 10.08.2012r. do 25.08.2012r., od 01.09.2012r. do 30.10.2012r., od 02.11.2012r. do 20.11.2012r., od 05.01.2013r. do 25.01.2013r., od 01.02.2013r. do 20.02.2013r., od 05.03.2013r. do 23.03.2013r., od 05.04.2013r. do 28.04.2013r., od 02.07.2013r. do 25.07.2013r., od 05.08.2013r. do 25.08.2013r., od 30.08.2013r. do 20.09.2013r., od 02.10.2013r. do 25.10.2013r., od 02.11.2013r. do 25.11.2013r., od 03.12.2013r. do 25.12.2013r., od 02.01.2014r. do 25.01.2014r., od 30.01.2014r. do 25.03.2014r., od 30.03.2014r. do 25.06.2014r., od 01.07.2014r. do 20.07.2014r., od 01.08.2014r. do 20.08.2014r., od 02.09.2014r. do 25.09.2014r., od 30.09.2014r. do 30.10.2014r., od 30.11.2014r. do 20.12.2014r., od 05.01.2015r. do 25.01.2015r., od 30.01.2015r. do 25.02.2015r., od 02.04.2015r. do 20.04.2015r., od 04.05.2015r. do 20.05.2015r., od 02.06.2015r. do 25.06.2015r., od 02.07.2015r. do 20.07.2015r., od 03.08.2015r. do 20.08.2015r., od 08.09.2015r. do 25.09.2015r.,

od 02.10.2015r. do 20.10.2015r., od 02.11.2015r. do 20.11.2015r., od 02.12.2015r. do 14.12.2015r., od 04.01.2016r. do 29.01.2016r., od 15.02.2016r. do 11.03.2016r., od 02.04.2016r. do 20.04.2016r., od 25.04.2016r. do 20.05.2016r., od 02.06.2016r. do 25.06.2016r., od 02.07.2016r. do 20.07.2016r., od 02.08.2016r. do 20.08.2016r., od 02.09.2016r. do 20.09.2016r., od 02.10.2016r. do 20.10.2016r., od 02.11.2016r. do 29.12.2016r., od 04.01.2017r. do 26.01.2017r., od 02.02.2017r. do 25.02.2017r. oraz od 06.03.2017r. do 25.03.2017r.

Stwierdził również podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne i wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne w poszczególnych miesiącach.

Organ rentowy wskazywał, iż zgodnie z art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 963 ze zm.) protokół kontroli stanowi podstawę wydania decyzji w zakresie i trybie określonym w art. 83.

Stosownie zaś do art. 83 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 Zakład wydaje decyzję w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności zgłaszania do ubezpieczeń, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru.

Zakład argumentował, iż w okresie od 13.06.2017 r. do 26.06.2017r. przeprowadził kontrolę płatnika składek Przedsiębiorstwa (...) spółka z o. o. z siedzibą w K. za okres od 01.01.2012 r. do 30.04.2017r. i w jej wyniku ustalił, iż płatnik składek zawarł z R. K. umowy nazwane umowami o dzieło, na niżej wymienione okresy, których przedmiotem było: sporządzanie deklaracji podatkowych oraz raportów do ZUS (umowy za okresy 03.01.2012r. do 25.01.2012r., od 02.02.2012r. do 25.02.2012r., od 02.03.2012r. do 25.03.2012r., 01.04.2012r. do 20.04.2012r. od 04.05.2012r. do 20.05.2012r. od 02.06.2012 r. do 20.06.2012r. od 02.07.2012r. do 25.07.2012r., od 02.11.2012r. do 20.11.2012r., od 05.01.2013r. do 25.01.2013r., od 01.02.2013r. do 20.02.2013r., od 05.03.2013r. do 25.03.2013r., od 02.07.2013r. do 25.07.2013r., od 05.08.2013r. do 25.08.2013r., od 02.09.2014 r. do 25.09.2014 r., od 02.07.2015r. do 20.07.2015r. od 03.08.2015r. do 20.08.2015r., od 02.04.2016r. do 20.04.2016r., od 25.04.2016r. do 20.05.2016r., od 02.07.2016r. do 20.07.2016r., od 02.08.2016r. do 20.08.2016r., od 02.09.2016r. do 20.09.2016r., od 02.10.2016r. do 20.10.2016r., od 02.11.2016r. do 21.11.2016r., od 02.12.2016r. do 29.12.2016r., od 04.01.2017r. do 26.01.2017r., od 02.02.2017r. do 25.02.2017r.), sporządzanie analizy ekonomicznej Spółki za 9-m-cy 2012r.(umowa od 10.08.2012r. do 25.08.2012r.), sporządzanie analizy ekonomiczno-finansowej spółki (umowa od 01.09.2012r. do 30.10.2012r.), oprawa i archiwizacja dokumentów za rok 2011 (umowa od 05.04.2013 r. do 28.04.2013r.), sporządzanie analizy finansowej za II półrocze, sporządzenie bilansu i rachunku wyników na potrzeby banku (umowa od 30.08.2013r. do 20.09.2013r.), prowadzenie ksiąg rachunkowych (umowy od 02.10.2013r. do 25.10.2013r., 02.11.2013r. do 25.11.2013r., od 08.09.2015r. do 25.09.2015r., od 02.10.2015r. do 20.10.2015r., od 02.11.2015r. do 20.11.2015r., od 04.01.2016r. do 29.01.2016r.), prowadzenie ksiąg rachunkowych za miesiąc wrzesień 2013r. (umowa od 03.12.2013r. do 25.12.2013r.) sporządzanie analizy finansowej na posiedzenie Zarządu (umowa od 02.01.2014r. do 25.01.2014r.), sporządzanie analizy finansowej za I kwartał (umowa od 30.01.2014r. do 25.03.2014r.), sporządzanie analizy finansowej spółki oraz przygotowanie materiałów na posiedzenie wspólników (umowa od 30.03.2014r. do 25.06.2014r.), rachunkowość zamknięcie ksiąg, sporządzenie deklaracji podatkowych (umowa od 01.07.2014r. do 20.07.2014r. od 30.11.2014r. do 20.12.2014r., od 05.01.2015r. do 25.01.2015r.), sporządzanie deklaracji podatkowych, deklaracji ZUS, sporządzenie rachunku wyników za 7 miesięcy (umowa od 01.08.2014r. do 20.08.2014r.), sporządzanie analizy finansowo ekonomicznej Spółki za I półrocze 2014 (umowa od 30.09.2014r. do 30.10.2014r.), sporządzanie bilansu oraz rachunku wyników (umowa od 30.01.2015r. do 25.02.2015r.), zamknięcie ksiąg rachunkowych, sporządzenie deklaracji podatkowych i ZUS (umowy od 02.04.2015r. do 20.04.2015 r., od 04.05.2015r. do 20.05.2015r.), sporządzanie rachunku wyników oraz bilansu za 5 miesięcy 2015r., sporządzenie analizy finansowej spółki za lata 2014r. i pierwsze półrocze 2015r. (umowa od 02.06.2015r. do 25.06.2015r.), sporządzanie analizy finansowej za rok 2015 (umowa 02.12.2015r. do 14.12.2015r.), sporządzanie sprawozdania finansowego do wniosku kredytowego (umowa od 15.02.2016r. do 11.03.2016r.), prowadzenie ksiąg rachunkowych, sporządzenie deklaracji podatkowych i ZUS (umowa od 02.06.2016r. do 25.06.2016r.), sporządzanie analizy finansowej Spółki do wniosku kredytowego (umowa od 21.11.2016r. do 05.12.2016r.), sporządzanie deklaracji podatkowych i ZUS, zamknięcie ksiąg rachunkowych (umowa od 06.03.2017r. do 25.03.2017r.).

Organ rentowy wskazał, iż czynności do wykonania których zobowiązana była R. K. w ramach powyższych umów o dzieło, posiadają wyraźne cechy przypisane dla umowy o świadczenie usług, czyli zobowiązania się do starannego działania i są typowe dla umów zlecenia. Przedmiot tych umów wskazuje na wykonywanie czynności wymagających szczególnej staranności. Umowy były zawierane w okresach, w których inspektor kontroli ustalił R. K. obowiązek podlegania do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu innych umów o dzieło uznanych przez inspektora kontroli za umowy zlecenia zawartych w tym czasie, z tym samym płatnikiem składek (objęcie obowiązkowymi ubezpieczeniami z tytułu, który powstał najwcześniej). Podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu zawartych umów w okresach: od 02.09.2012r. do 25.09.2012r., od 02.07.2013r. do 20.07.2013r. i od 02.06.2015r. do 20.06.2015r. zostały ustalone przez inspektora kontroli poprzez zsumowane podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu umów zawartych w tym okresie z tym samym płatnikiem składek. Organ rentowy wskazywał na zeznania K. S. - Prezes Zarządu, która wyjaśniła, że nie miała świadomości, iż umowy o dzieło zawarte z R. K. są w rzeczywistości umowami zlecenia i należy je inaczej rozliczać.

Organ rentowy wskazał również, iż w myśl zasady swobody umów (art. 353¹ kc), strony mają możliwość wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego. Zasada ta nie ma jednak charakteru bezwzględnego, a zadaniem organu rentowego, jest ocena łączącego strony stosunku zobowiązaniowego pod kątem zgodności jego treści i celu z ustawą, zasadami współżycia społecznego, jak również zgodności z właściwością (naturą) stosunku prawnego. Przekroczenie przez strony zasady swobody umów poprzez naruszenie ww. kryteriów może skutkować m. in. zmianą kwalifikacji prawnej umowy lub nieważnością umowy bądź jej części. Natomiast w toku przeprowadzonej kontrolki ustalono, że skoro umowy zawarte między płatnikiem i R. K. w przeważającej mierze wykazywały cechy umów o świadczenie usług, do których należy stosować przepisy o zleceniu, to należało uznać, że takie właśnie umowy zawarto, a w konsekwencji, że płatnik jest zobowiązany do poniesienia obowiązków z tym związanych. Przyjmuje się bowiem, że dzieło zawsze jest jednorazowym efektem, zindywidualizowanym już na etapie zawierania umowy. Określenie to może nastąpić w szczególności przy użyciu obiektywnych jednostek metrycznych (przez zestawienie z istniejącym wzorem, z wykorzystaniem planów, rysunków, przez opis) i możliwym do jednoznacznego zweryfikowania po wykonaniu. Jest to istotne o tyle, że umowa o dzieło jako umową rezultatu, musi zawierać kryteria, w oparciu o które możliwa będzie weryfikacja jej wykonania. Wykonujący musi wiedzieć w oparciu o jakie przesłanki (parametry) dane dzieło ma być wykonane. Przesłanki te muszą mieć charakter cech indywidualnych. Umowa zlecenie jest zaś umową starannego działania a nie rezultatu. Samo dążenie do wykonania zlecenia stanowi realizację umowy. Umowy są konstruowane i realizowane w ten sposób, że dotyczą konkretnego zespołu czynności lub zadań, które zleceniobiorca zobowiązuje się wykonać. Z założenia występuje w nich więc pewien element niepewności, losowości. Przyjmujący zlecenie jest obowiązany do dołożenia najwyższej staranności przy realizacji umowy i odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Jest to zatem umowa o podjęcie starannego działania i dokonywanie należytych zabiegów ze strony podejmującego się usługi.

R. K. wykonując więc czynności na podstawie zawartych umów o dzieło zobowiązała się do wykonania określonych usług polegających m. in. na sporządzaniu deklaracji podatkowych oraz raportów do ZUS, oprawie i archiwizacji dokumentów, sporządzaniu sprawozdania finansowego do wniosku kredytowego czy sporządzaniu analizy ekonomiczno-finansowej spółki. Zobowiązanie to prowadzi wyłącznie do oceny w kierunku usługi, a nie umowy o dzieło. Trudno bowiem uznać, że R. K. w ramach spornych umów osiągnęła zindywidualizowany czy niepowtarzalny rezultat. Wykonywane czynności, zdaniem Zakładu, wymagały jedynie staranności działania. Były to prace powtarzalne, a zatem zupełnie pozbawione innowacyjnej myśli, czy elementu własnej twórczości -co jest wymagane w przypadku umów o dzieło. Czynności te sprowadzały się jedynie do wykonania określonych przez płatnika zadań.

Odwołania od tej decyzji złożyli: R. K. i Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w E.. Były one identyczne co do wniosków i konkluzji.

Odwołujący się domagali się uchylenia, ale ostatecznie zmiany zaskarżonej decyzji i ustalenie, że w spornych okresach strony łączyła umowa o dzieło, a nie umowa zlecenia.

Zgodnie wskazywali, iż strony zawierały umowy o dzieło w różnym czasie i nie były one okresowe. Umowy zawierały termin, do którego dzieło miało zostać wykonane. Przedmiotem każdej umowy było wykonanie dzieła w postaci dokumentu stosowanego w księgowości. Wskazywali, iż podstawową cechą różnicującą umowę zlecenie od umowy o dzieło jest przedmiot umowy oraz oznaczenie stron: zatrudniającej i zatrudnianej. Przedmiotem umowy zlecenia jest zasadniczo dokonanie przez przyjmującego zlecenie (zleceniobiorcę) określonej czynności prawnej (tzn. wywołującej skutek prawny) na rzecz dającego zlecenie (zleceniodawcy). Wprawdzie według przepisów kodeksu cywilnego nie ma mowy o wykonywaniu w ramach umowy zlecenia konkretnych czynności faktycznych, ale wpisują się one w przedmiot umowy o świadczenie usług, co do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Z kolei przedmiotem umowy o dzieło jest wykonanie przez przyjmującego zamówienie (wykonawcę dzieła) oznaczonego dzieła odpowiadającego potrzebom zamawiającego (osoby zlecającej wykonanie dzieła). Takie konkretne dzieło powinno mieć charakter materialny bądź niematerialny (ale tylko jeśli da się je utrwalić w postaci określonych przedmiotów materialnych to jest zdjęć, rysunków, protokołów, zapoznających jedynie z treścią dzieła), przyszły (dzieło dopiero powstanie), samoistny (będzie istniało niezależnie o wykonawcy) i obiektywnie pewny co do osiągnięcia. Wszystkie dzieła wykonane przez odwołującą się R. K. miały materialny charakter, były bowiem konkretnymi dokumentami. Rodzaj zatem zadania, które trzeba zrealizować, decydował o wybraniu odpowiedniego stosunku cywilnoprawnego. Większość zadań może wprawdzie stanowić przedmiot obu umów i wówczas o charakterze umowy rozstrzygnąć może treść zobowiązania wyrażona w postaci rzeczownika odczasownikowego od czasownika w formie dokonanej (np. sporządzenie deklaracji podatkowych co wskazuje na umowę o dzieło). Taka sytuacja miała zaś miejsce w przypadku umów zawartych między nimi. Przykładem przedmiotu umowy zlecenia może być np. stała obsługa prawna przedsiębiorstwa. Ale już wykonanie ekspertyzy prawnej w konkretnej sprawie będzie umową o dzieło. Podobnie jak prowadzenie księgowości spółki będzie umową zlecenia, natomiast sporządzenie bilansu zamknięcia spółki na 31 grudnia 2017 roku będzie umową o dzieło. Umowa zlecenie może być terminowa (z dokładnie określonym terminem jej zakończenia) lub bezterminowa (zawarta na czas nieokreślony). Do wypowiedzenia jej w każdej chwili mają prawo obie strony umowy, przy czym wypowiedzenie umowy zlecenia nie jest dowolne i winno nastąpić tylko z ważnych powodów. W umowie o dzieło nie chodzi natomiast o określenie długości czasu wykonywania umówionej pracy czyli o zawarcie jej na czas (np. na 4 miesiące). Trzeba za to wyraźnie wskazać termin, do którego należy dzieło ukończyć. Różnice występują także w zasadach płatności.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wnosił o ich oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Podtrzymał podstawy skazanej decyzji.

Z uwagi na tożsamość faktyczną i prawną oba odwołania zostały połączone do wspólnego rozpoznania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania nie mogą być uwzględnione.

Na wstępie należy wskazać, iż zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 1778 ze zm.) do zakresu działania Zakładu należy między innymi realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych.

Natomiast na podstawie art. 83 ust. 1 powołanej ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących zgłaszania do ubezpieczeń społecznych.

Powyższe regulacje wskazują, iż organ rentowy posiada uprawnienia do kontrolowania umów, których treść i zakres ma lub może mieć wpływ na istnienie lub ustalenie obowiązku ubezpieczeniowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który stwierdza podleganie ubezpieczeniu społecznemu, może - bez względu na nazwę umowy i jej postanowienia, wskazujące na charakter stosunku prawnego, którym strony zamierzały się poddać - ustalić rzeczywisty jego charakter i istniejący tytuł ubezpieczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.07.2014 r., II UK 454/13). Ustalenie, że między stronami umowy o dzieło zachodzą stosunki polegające na wykonywaniu za wynagrodzeniem usług odpowiadających

umowom nazwanym, zdefiniowanym w art. 734 i 758 k.c. lub właściwych umowom, do których - stosownie do art. 750 k.c. - stosuje się przepisy o zleceniu, nakazuje wydanie decyzji na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 z zastosowaniem art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Ocena umowy z punktu widzenia art. 353¹ k.c. wymagała więc skutecznego zaprzeczenia przez organ ubezpieczeń społecznych, że układając swą relację w formie umowy o dzieło, strony ustaliły ją w sposób odpowiadający właściwości tego stosunku prawnego, i wykazania, że łączył je inny stosunek prawny (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10.07.2014r. sygn. II UK 454/13, z dnia 01.02.2017r. sygn. I UK 81/16; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14.11.2017r., sygn.III AUa 320/17).

Taka sytuacja wystąpiła w sprawie niniejszej. Kontrola przeprowadzona przez organ rentowy w efekcie skutkowałą odmienną kwalifikacją prawną umów cywilnych, które zostały zawarte na przestrzeni kilku lat między odwołującymi się. Kwestionowanie przez odwołujących się prawa organu rentowego do analizy takich umów jest nieuzasadnione. Natomiast przy założeniu, że organ rentowy nie ma takiego prawa (kontrolować umów cywilnoprawnych), odwołujący się wykazują niekonsekwencję, gdyż w przypadku pierwszej kontroli (bez względu na jej wynik) nie zgłaszali wobec organu rentowego takiego zarzutu. Dopiero w sytuacji negatywnego wyniku został podniesiony przez nich taki zarzut. Był on jednak nieuzasadniony.

Osoba kwestionująca stanowisko organu rentowego zawarte w wydanej po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego decyzji zobowiązana jest nie tylko do podważania trafności poczynionych przez organ rentowy ustaleń, ale również - nie ograniczając się wyłącznie do polemiki z tymi ustaleniami - winna, zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c., wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materialnie dowodowym, z których możliwym byłoby wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych ze stanowiskiem zaprezentowanym w odwołaniu. Analiza całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi zaś do wniosku, że odwołujący się zadaniu temu nie sprościli.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie był charakter prawny kilkudziesięciu umów łączących R. K. z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w E.. Okoliczność czy stanowiły one umowy o dzieło czy też umowy o świadczenie usług decydowała o obowiązku objęcia R. K. ubezpieczeniami społecznymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż umowa o dzieło, uregulowana w art. 627 kc, nie stanowi tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Stosownie do zasady swobody umów (art. 353¹ kc), strony mają możliwość wyboru rodzaju stosunku prawnego, w ramach którego będzie wykonywane zatrudnienie. Zasada ta doznaje jednak pewnych ograniczeń w zakresie treści i celu umowy ze względu na właściwość (naturę) stosunku prawnego, ustawę oraz zasady współzycia społecznego, z którymi nie mogą one pozostawać w sprzeczności. Organ Rentowy, zdaniem Sądu, ma obowiązek badać, czy postanowienia zawarte w umowie bądź też okoliczności związane z jej wykonywaniem nie wskazują, że strony, zawierając danego rodzaju umowę nie wykroczyły poza granice swobody kontraktowej wyznaczone zgodnie z art. 353¹ kc. Nie ma również wątpliwości, iż sama nazwa umowy i jej stylistyka z wyeksponowaniem terminologii, służącej podkreśleniu charakteru umowy jako umowy o dzieło, nie jest elementem decydującym autonomicznie o rodzaju zobowiązania, w oderwaniu od oceny rzeczywistego przedmiotu tej umowy oraz sposobu i okoliczności jej wykonania. Zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy, nie mogą zmienić charakteru zatrudnienia zainicjowanego umową, jeśli wykazuje ono w przeważającym stopniu cechy innego stosunku prawnego, np. umowy o świadczenie usług.

Podstawową cechą umowy o dzieło jest to, iż jest ona umową rezultatu, natomiast umowa o świadczenie usług (art. 750 kc), polega na starannym wykonywaniu umówionych czynności. Zdaniem Sądu analiza umów zawartych między odwołującymi się wskazuje, że nie mogą one być uznane za umowy o dzieło. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że intencją stron było świadczenie przez odwołującą się na rzecz płatnika konkretnych usług wymienionych w umowach. W tym względzie zeznania świadków: R. S. – byłego prezesa spółki, J. G. i M. W. – inspektorów kontroli ZUS O/O., M. S., czy odwołujących się, przesłuchanych w charterze strony, nie wpłynęły na zmianę decyzji organu

rentowego. Pomijając ocenę prawną umów, to ich ogólna treść, zakres, terminy zawierania, oznaczenie stron stosunku etc. nie były sporne. Zostały szczegółowo przytoczone w decyzji i powyżej. Odwołujący się nie kwestionowali tych ustaleń i dlatego nie ma potrzeby ich ponownego przytaczania. Należy jedynie wskazać, iż odwołująca się, jako księgowa, wykonywała przez szereg lat (od 2002r.) czynności stricte księgowe. Bazowanie przez odwołujących się wyłącznie, lub przede wszystkim na stanowisku organu rentowego, który we wcześniejszej kontroli nie kwestionował przedmiotu umów zawieranych z odwołującą się, było błędne. Tym bardziej, że dokumenty, które były wcześniej kontrolowane przez organ rentowy i skutkowały takim a nie innym stanowiskiem, zostały przez spółkę zniszczone. Nie można zatem poprzez analogię oceniać przedmiotowych i poprzednich umów. Zdaniem Sądu sposób sformułowania przedmiotów spornych umów wskazywał, iż strony nie sprecyzowały żadnego konkretnego dzieła, określiły jedynie ogólnie efekt końcowy, pozbawiony cech twórczych, co sprzeciwia się naturze umowy o dzieło i nie może być uznany za rezultat charakterystyczny dla tej umowy. Wykonywane przez odwołującą się czynności t.j. sporządzenie deklaracji podatkowej, raportu do ZUS, prowadzenie ksiąg rachunkowych etc. nie prowadziły do stworzenia przez nią żadnego nowego, unikatowego wytworu o zindywidualizowanych cechach, o właściwościach określonych w umowie. Mający rzekomo powstać wytwór jej pracy nie został przez strony określony w umowie, co w świetle przedstawionych rozważań jest właściwe dla umowy o świadczenie usług, a nie umowy o dzieło. Trudno uznać za dzieło – prowadzenie ksiąg rachunkowych. Nie można również pomijać, iż treść zawieranych na przestrzeni tylu lat umów daje podstawy do przyjęcia, że odwołującą się była zobowiązana do wykonywania powtarzających się czynności. Wystarczy prześledzić treść i zakres tych umów. Ta konstatacja dodatkowo przemawia za zaliczeniem spornych umów za umowy zlecenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.03.2013r., II UK 201/12)

Poza tym strony nie określiły równie istotnego elementu dla umów o dzieło, tj. postanowień dotyczących możliwości poddania umówionego dzieła sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych lub prawnych. Brak ten uniemożliwił dokonanie weryfikacji domniemanego dzieła. Dzieło nie musi mieć cech indywidualności w takiej mierze jak utwór, nie zawsze musi być tworem jedynym i niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności, tym niemniej musi być wyrazem kreatywności, umiejętności, myśli technicznej i powinno być przedmiotem zindywidualizowanym już w samej umowie. W wypadku umowy o dzieło niezbędne jest zatem, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia. O takiej cesze trudno mówić w sytuacji, gdy odwołująca się była zobowiązana do sporządzenia deklaracji podatkowych lub raportów do ZUS. Czynności te wykonywane są na określonych drukach i ich wypełnienie wymaga staranności. Rezultatem nie jest zindywidualizowana rzecz, a prawidłowo wypełniony dokument rozliczeniowy.

W świetle powyższych ustaleń i rozważań Sąd podzielił stanowisko organu rentowego i uznał skarżoną decyzję za prawidłową

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono jak w punkcie 1.

O kosztach rozstrzygnięto podstawie art. 98 §1 i 3 kpc w zw. z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.).

PW/mt